

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)

Rajoitus yleisesti

Rajoitus koskee kaupallista kalastusta ja tullitariffin nimikeryhmiä 03, 1604 ja 1605. Rajoituksen ulkopuolella ovat kokonaan EU-asetuksen 1479/2022 liitteen I mukaiset kalastustuotteet, jotka on esitetty tämän ohjeen liitteessä 1 (mm. viljellyt kalat ja makean veden kalat). Rajoitusta ei myöskään sovelleta ei-kaupallisiin lähetyksiin eli yksityishenkilöiden muuttotavaroihin, lahjoihin ja matkustajatuontiin.

Kaikilla LIS-rajoituksen alaisilla tuonneilla ja vienneillä on oltava asianmukainen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä ja varmentama saalistodistus. Saalistodistuksen on sisällettävä liitteessä 2 olevan mallin mukaiset tiedot. Tulli on tämän rajoituksen valvontaviranomainen, joka tarkastaa, että maahantuotavalla erällä on alkuperäinen saalistodistus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa ELY-keskus) on rajoituksen toimivaltainen viranomainen Suomessa ja hyväksyy saalistodistukset sekä tekee riskiperusteisia tarkastuksia todistusten tietosisältöön ja itse tavarahan.

Tuonnit

Yleistä

LIS-rajoitus koskee 3. maista tapahtuvaa tullinimikkeiden 03, 1604 ja 1605 kaupallista tuontia. Tuonnilla tarkoitetaan kaikkea tavarahan tuomista yhteisöön tullimenettelystä riippumatta. Ainoastaan kauttakuljetus on rajattu tuonnin ulkopuolelle ja passituksissa toimenpiteet tehdään vasta yhteisön määrämaassa.

Erotuksena eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen LIS-rajoitus koskee myös Norjasta ja Islannista tulevia kaloja, vaikka eläinlääkinnällinen rajatarkastus ei näiden maiden kalatuotteita koskekaan. Samoin LIS-rajoitus koskee kaikkia 1604 ja 1605 ryhmien kalatuotteita, joissa kalaa on **vähintään 20 %**.

Tässä alla esitetään valvonta ja toimintaohjeet LIS-rajoituksen valvontaan. Ohjeet on jaoteltu siten, että ensin kuvataan toiminta niissä tapauksissa, joissa kalatuotteita koskevat sekä eläinlääkinnällinen rajatarkastus että LIS-rajoitus. Seuraavaksi kuvataan toiminta niissä tapauksissa, joissa kalatuotteita koskee vain LIS-rajoitus ja mahdollinen tullilaboratorion valvonta. Näissä molemmissa vaihtoehdoissa on omina alakohtinaan menettelyt, joissa tuojalla on jo Tullin kanssa asioidessa ELY-keskuksen hyväksymät saalistodistukset tai tuojalla ei ole vielä ole ELY-keskuksen hyväksymää saalistodistusta.

Maahantuojan tai hänen edustajansa tulee **sähköistä asiointipalvelua** <https://lis-hakemukset.mmm.fi/loginPage.jsp> käyttäen toimittaa saalistodistukset ELY-keskukseen vähintään neuvoston ja komission asetuksissa säädetyissä määräajoissa. Saalistodistukset on Suomessa ennen tuotteen maahantuontia viimeistään toimitettava

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

ELY-keskuksille kalastustuotteen kuljetustavasta riippuen seuraavasti:

- Lentoteitse: 4 tuntia
- Maanteitse: 2 tuntia
- Rautateitse: 4 tuntia
- Konttialuksella: 3 työpäivää

On huomattava, että ELY-keskus ja/tai Tulli voivat missä tahansa vaiheessa ennen tuotteen lopullisen maahantulon hyväksymistä pyytää lisäselvityksiä saalistodistuksista ja kalastustuotteista ja evätä tuotteen maahantulon, vaikka ELY-keskus olisikin jo alustavasti hyväksynyt saalistodistuksen.

1. Kalastustuotteisiin kohdistuu LIS-rajoitus ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus (tuonti muualta kuin Norjasta tai Islannista)

Tuojalla on ELY:n hyväksymä saalistodistus

Maahantuojaja tai hänen edustajansa lähettää ennen maahantuontia maahantuotavaa erää koskevat saalistodistukset sekä arvioidun maahantuloajan ELY-keskukseen käyttäen sähköistä asiointipalvelua. ELY-keskus käsittelee saalistodistuksen, kirjaa sen sähköiseen LIS-järjestelmäänsä ja lähettää maahantuojalle sähköpostilla tiedon hyväksymisestä ja ELY-keskuksen asialle antaman käsittelynumeron.

Maahantuonti on sallittua vain Helsingin (satama ja lentokenttä) ja Vaalimaan kautta. Tulli varmistaa eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja LIS-rajoituksen mukaisten asiakirjojen olemassa olon ja ohjaa tavarat rajaeläinlääkäreiden tarkastukseen.

Helsingin sataman kautta tulevien erien osalta rajatoimipaikan Tullina toimii SPAKE, joka hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa Helsingin Tulliin. LIS-rajoituksen osalta asiakas ilmoittaa tullauksella ELY-keskuksesta saamansa käsittelynumeron ja saalistodistuksen numeron. SPAKE kirjautuu Ruokaviraston Lupanetin kautta ELY-keskuksen sähköiseen LIS-järjestelmään ja vertaa näitä viitetietoja asiakkaan toimittamaan saalistodistuksen kopiaan ja varmistaa, että järjestelmässä olevan kyseisen todistuksen status on hyväksyty.

Asiakkaan on lähetettävä alkuperäinen saalistodistus osoitteeseen:

Tulli
Sähköinen palvelukeskus
PL 512, 00101 Helsinki

SPAKE kontrolloi, että alkuperäinen saalistodistus ja sähköisesti toimitettu saalistodistuksen kopio vastaavat toisiaan ja lähettää lopuksi alkuperäisen

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

saalistodistuksen ELY-keskukselle.

Lentokenttä ja Vaalimaa:

LIS-rajoituksen osalta asiakas ilmoittaa tullauksella ELY-keskuksesta saamansa käsittelynumeron ja saalistodistuksen numeron ja Tullissa tehdään siirretty toimeksianto toimipaikalle, jonne kehoitetaan asiakasta toimittamaan alkuperäiset asiakirjat. Asiakas esittää Tullin asiakaspalvelutiskillä yhtä aikaa eläinlääkinnällisten asiakirjojen kanssa alkuperäisen LIS-rajoituksen mukaisen saalistodistuksen ja kertoo Tullille ELY-keskuksen hyväksymän saalistodistuksen numeron ja ELY-keskuksen käsittelynumeron. Toimipaikka kirjautuu Ruokaviraston Lupanetin kautta ELY-keskuksen sähköiseen LIS-järjestelmään ja vertaa näitä viitetietoja asiakkaan toimittamaan alkuperäiseen saalistodistukseen ja varmistaa, että järjestelmässä olevan kyseisen todistuksen status on hyväksytty.

Norjasta, Islannista, Kanadasta, Färsaarilta, Yhdysvalloista, Uudesta-Seelannista ja Etelä-Afrikasta tulevilla kalaerillä ei tarvitse olla nimikirjoituksella varustettua alkuperäistä saalistodistusta, vaan tuojat voivat tulostaa tämän saalistodistuksen suoraan kyseisten maiden järjestelmistä, jolloin Tullissa SPAKE hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa lähimmälle toimipaikalle.

Tässä vaiheessa erälle myös vahvistetaan tarpeen vaatiessa siirtolupa. Asiakaspiste eli rajatoimipaikka vahvistaa tullauspäätöksen nähtyään saalistodistuksen, ELY-keskuksen hyväksynnän **ja saatuaan rajaeläinlääkäriltä tiedon eläinlääkinnällisen tarkastuksen hyväksytystä tuloksesta.**

Tuojalla ei ole ELY:n hyväksymää saalistodistusta

Maahantuonti on sallittua vain Helsingin (satama ja lentokenttä) ja Vaalimaan kautta. Tulli varmistaa kalastustuotteiden kohdalla näiden molempien rajoitusten asiakirjojen olemassa olon ja ohjaa asiakirjat oikeille viranomaisille (Ruokaviraston rajaeläinlääkärit ja ELY-keskus) ja tavarat rajaeläinlääkäreiden tarkastukseen.

Lähetys ohjataan eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen. Toimijaa pyydetään ottamaan yhteyttä ELY-keskukseen. Tulli-ilmoituksen käsittelyä jatketaan, kun rajatarkastustulos ja ELY-keskuksen hyväksyntä on saatu.

Alkuperäinen saalistodistus on aina esitettävä maahantuontivaiheessa toimipaikassa ja Tulli ottaa sen talteen sekä postittaa sen ELY-keskukselle. Helsingin Tullin kautta tulevien erien osalta rajatoimipaikan Tullina toimii SPAKE, joka hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa Helsingin Tulliin. Asiakkaan on lähetettävä alkuperäinen saalistodistus osoitteeseen:

Tulli
Sähköinen palvelukeskus
PL 512, 00101 Helsinki

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

Norjasta, Islannista, Kanadasta, Färsearilta, Yhdysvalloista, Uudesta-Seelannista ja Etelä-Afrikasta tulevilla kalaerillä ei tarvitse olla nimikirjoituksella varustettua alkuperäistä saalistodistusta, vaan tuojat voivat tulostaa tämän saalistodistuksen suoraan kyseisten maiden järjestelmistä.

Kun Tulli vastaanottaa tiedon rajatarkastuksen suorittamisesta, luovutus päätöstä ei vahvisteta vielä. Tavarat voidaan siirtää siirtoluvalla rajatarkastuspaikalta toimijan tiloihin odottamaan saalistodistuksen tarkastuksen tulosta. Tavarat ovat edelleen käyttöönottokiellossa ja niitä ei saa luovuttaa eteenpäin varastolta. Lopullinen tullauksen hyväksyminen riippuu ELY-keskuksen riskiperusteisen tarkastuksen tuloksesta. Onko saalistodistukset kunnossa vai onko kyseessä LIS-asetuksen rikkomus, jolloin kalastustuotteita ei hyväksytä maahantuotavaksi, vaan ne on hävitettävä tullivalvonnassa. ELY-keskus toimittaa tarkastustuloksen sitä kysyneeseen toimipaikkaan, joka vahvistaa luovutus päätöksen.

2. Kalastustuotteisiin kohdistuu LIS-rajoitus, mutta ei eläinlääkinnällistä rajatarkastusta (tuonti esim. Norjasta tai Islannista)

Tuojalla on ELY:n hyväksymä saalistodistus

Maahantuojaja tai hänen edustajansa lähettää ennen maahantuontia maahantuotavaa erää koskevat saalistodistukset sekä arvioidun maahantuloajan ELY-keskukseen käyttäen sähköistä asiointipalvelua. ELY-keskus käsittelee saalistodistuksen, kirjaa sen sähköiseen LIS-järjestelmäänsä ja lähettää maahantuojalle sähköpostilla tiedon hyväksymisestä ja ELY-keskuksen asialle antaman käsittelynumeron.

Maahantuonti on sallittua kaikkien tullitoimipaikkojen kautta. LIS-rajoituksen osalta asiakas ilmoittaa tullauksella ELY-keskuksesta saamansa käsittelynumeron ja saalistodistuksen numeron ja Tullissa tehdään siirretty toimeksianto toimipaikalle, jonne kehoitetaan asiakasta toimittamaan alkuperäiset asiakirjat. Asiakas esittää Tullin asiakaspalvelutiskillä alkuperäisen LIS-rajoituksen mukaisen saalistodistuksen ja kertoo Tullille ELY-keskuksen hyväksymän saalistodistuksen numeron ja ELY-keskuksen käsittelynumeron. Toimipaikka kirjautuu Ruokaviraston Lupanetin kautta ELY-keskuksen sähköiseen LIS-järjestelmään ja vertaa näitä viitetietoja asiakkaan toimittamaan alkuperäiseen saalistodistukseen ja varmistaa, että järjestelmässä olevan kyseisen todistuksen status on hyväksytty.

Helsingin sataman kautta tulevien erien osalta rajatoimipaikan Tullina toimii SPAKE, joka hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa Helsingin Tulliin. Asiakkaan on lähetettävä alkuperäinen saalistodistus osoitteeseen:

Tulli
Sähköinen palvelukeskus
PL 512, 00101 Helsinki

SPAKE kontrolloi, että alkuperäinen saalistodistus ja sähköisesti toimitettu

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

saalistodistuksen kopio vastaavat toisiaan ja lähettää lopuksi alkuperäisen saalistodistuksen ELY-keskukselle.

Norjasta, Islannista, Kanadasta, Färsearilta, Yhdysvalloista, Uudesta-Seelannista ja Etelä-Afrikasta tulevilla kalaerillä ei tarvitse olla nimikirjoituksella varustettua alkuperäistä saalistodistusta, vaan tuojat voivat tulostaa tämän saalistodistuksen suoraan kyseisten maiden järjestelmistä, jolloin Tullissa SPAKE hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa lähimmälle toimipaikalle.

Tuojalla ei ole ELY:n hyväksymää saalistodistusta

Maahantuonti on sallittua kaikkien tullitoimipaikkojen kautta. Alkuperäinen saalistodistus on aina esitettävä maahantuontivaiheessa toimipaikassa ja Tulli ottaa sen talteen sekä postittaa sen ELY-keskukselle. Toimijaa pyydetään ottamaan yhteyttä ELY-keskukseen. Tulli-ilmoituksen käsittelyä jatketaan, kun ELY-keskuksen hyväksyntä on saatu. Helsingin sataman kautta tulevien erien osalta rajatoimipaikan Tullina toimii SPAKE, joka hoitaa koko prosessin loppuun ilman toimeksiantoa Helsingin Tulliin. Asiakkaan on lähetettävä alkuperäinen saalistodistus osoitteeseen:

Tulli
Sähköinen palvelukeskus
PL 512, 00101 Helsinki

Norjasta, Islannista, Kanadasta, Färsearilta, Yhdysvalloista, Uudesta-Seelannista ja Etelä-Afrikasta tulevilla kalaerillä ei tarvitse olla nimikirjoituksella varustettua alkuperäistä saalistodistusta, vaan tuojat voivat tulostaa tämän saalistodistuksen suoraan kyseisten maiden järjestelmistä.

Tavarat voidaan siirtää siirtoluvalla toimijan tiloihin odottamaan saalistodistuksen tarkastuksen tulosta. Tavarat ovat edelleen käyttöönottoikiellossa ja niitä ei saa luovuttaa eteenpäin varastolta. Lopullinen tullauksen hyväksyminen riippuu ELY-keskuksen riskiperusteisen tarkastuksen tuloksesta. Onko saalistodistukset kunnossa vai onko kyseessä LIS-asetuksen rikkomus, jolloin kalastustuotteita ei hyväksytä maahantuotavaksi, vaan ne on hävitettävä tullivalvonnassa. ELY-keskus toimittaa tarkastustuloksen sitä kysyneeseen toimipaikkaan, joka vahvistaa luovutuspäätöksen.

3. Viennit ja jälleenviennit

Järjestelmän piiriin kuuluvia kalastustuotteita Euroopan unionista vietäessä saalistodistus tulee liittää tullausasiakirjoihin, jos kalastustuote tuodaan myöhemmin takaisin unioniin sellaisenaan tai jatkojalostettuna. Kolmas maa voi myös vaatia saalistodistuksen, vaikka tuotteen ei olisikaan tarkoitus palata Euroopan unionin markkinoille. Islanti, Madagaskar, Norja, Thaimaa, Norsunluurannikko, Tunisia, Kuwait ja Ukraina ovat tähän mennessä (tammikuu 2024) ilmoittaneet edellyttävänsä, että sinne tuotavissa kalastustuotteissa on asianmukaisesti varmennettu saalistodistus.

Rajoituskäsikirja
Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus)
26.1.2024

4. Kauttakuljetus

Kauttakuljetus jää tämän rajoituksen soveltamisen ulkopuolelle.

5. Säädökset

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008
- Komission asetus (EY) N:o 1010/2009
- Komission asetus (EU) N:o 202/2011